

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

A quo tempore Nouitatus computandus est. §. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

art. 4. Lessius lib. 2. cap. 4. dub. 6. num. 59. Bonac. de Sacram. disp. 8. quæst. unica punct. 5. n. 15. Basil. Legio lib. 9. c. 9. n. 5. tamen contrarium sentiant Syluest. Henric. Riccius. quos refert, & sequitur Barb. alleg. 10. n. 20.

4. Addendum item est non solum integrum, & completum annum probationis expostulari, sed etiam continuum. Nam ex communi modo loquendi, quoties ex aliquo die designato tempus computandum est continuum debet esse; alias nihil in contractibus, & obligationibus certum, & determinatum esset, ut bene aliis relictis probant Gutierrez. can. quæst. lib. 5. cap. 12. q. 2. 4. Anton. Gomez tom. 3. var. c. 1. n. 3. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 4. cap. 15. num. 5. Sanch. lib. 5. cap. 4. num. 31. Sed Trident. dicta sess. 24. c. 15. de Regular. A die suscepti habitus annum probationis designat. Ergo continuus esse debet. Quod à fortiori procedit, quando hæc continuatio credit in fauorem illius, ob cuius causam tempus designatum est ut in præfati contingit; siquidem regulariter nouitio, & religioni fauorabilis est, ut probationis annus continuus sit, quam interpolatus: Sic enim ex ætate nouitius religionis asperitatem probat, & religio nouitij mores, & ita tradunt pluribus relictis Sanch. lib. 5. sum. cap. 4. num. 31. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 5. cap. 15. num. 3. Lessius, lib. 2. c. 41. dub. 7. n. 59. August. Barbosa 3. p. de presb. Episc. alleg. 101. num. 23. Ludouic. de Mirand. 1. p. Man. Prælat. quæst. 2. art. 4. conclus. vni.

5. Subdit tamen Man. Rodrig. tom. 3. quæst. Reg. q. 15. art. 8. Ex privilegio Iulij 2. religioni minorum concessum esse, ut nouitius compleri possit ex duplici parte interpolata, neque per Trident. hoc privilegium reuocatum esse, sed illo uti posse cum religionem minorum iusta causa intercedente, tum reliquis religionibus communicantes in privilegijs. Quia Trident. solum expresse petit integrum nouitiatum annum; quod vero debeat esse continuum sub opinione positum est; relinquit ergo locum privilegio. Cæterum verius censo cum Sanch. lib. 5. sum. c. 5. numer. 35. Hoc privilegium Trident. decreto reuocatum esse. Quia si hoc privilegium firmum persisteret, ferè nullius utilitatis esset Trident. decretum statuens iuxta communem sententiam nouitiatum debere esse continuum, cum omnes penè religiones illo uti possent ob privilegium communicationem eis concessam.

6. Difficultas autem est, que interruptio sufficiat, ut nouitiatum annus discontinuetur? Nauar. lib. 3. consil. tit. de Regular. consil. 32. alias 42. Triduanam interruptionem dicit esse sufficientem, tacite insinuans minorem esse insufficientem, eaq; de causa consil. 33. alias 45. Dixit nouitium breui tempore latrantem in monasterio animo fugiendi non interrompere nouitiatum; quia fuit interruptio momentanea, & non confidatilis. Et Lessius lib. 2. cap. 41. dub. 7. n. 59. Dixit paucorum dierum interpolationem nouitiatum non impedire, quia non est moralis interruptio, neque impedit, quominus nouitius religionis asperitatem experiatur, & religio nouitium.

7. Sed dicendum est depositionem habitus absque animo mutandi statum non interrompere probationem bene tamen depositionem habitus perfectam quantumvis breuissimam animo relinquenti statum assumptum. Ratio virtusque pariter est, quia illa est vera, & propria interruptio status, qua cessat status assumptus, sed ex sola depositione habitus absque animo mutandi statum non cessat status probationis assumptus, alias cessaret, si deponeres habitum, ludi, fornicationis, alteriusve peccati causa liberius committendi. Ergo ex hac dispositione non interruptitur nouitiatum. E contra vero cessat status probationis, si habitum dimittas animo relinquenti viam interceptam, seu fugiendi obedientiæ iugum: Si quidem nouitiatum consistit in assumptione habitus animo religiosam vitam experiendi: Et ita tenet Suar. tom. 3. de Relig. lib. 5. cap. 15. n. 5. & seq; & ex parte consensit, Sanch. lib. 5. sum. cap. 4. n. 32. & 33. Debet tamen hæc dimissio habitus esse perfecta, ut censetur ab statu nouitij recedere: quod dixerim propter duplicem causam probabilem à Suar. lib. 5. de ingressu religionis cap. 15. n. 7. adductam in quibus non videtur esse dimissio perfecta, & completa; videlicet si Prælati uolens dimittere nouitium, habitu religioso illum exueret, & seculari indueret, & antequam à monasterio expelleret, sententiam mutasset. Idem si nouitius animo relinquenti statum, & à monasterio fugiendi latitaret secularibus vestibus indutus, & antequam fugeret, penitisset, non censetur plene, & perfecte statum deserere. Quia hæc desertio in his casibus monasterij egressu consummati debebat.

8. Deinde dico te interrompere nouitiatum, si è monasterio ex eas animo fugiendi subiectionem, tamen habitum non dimittas; quia nouitiatum non tam consistit in materia illa habitus deperatione, quam in animi, & corporis preparatione, ut religio tuos mores probet, & tu religionis asperitatem. Quæ preparatio cessat eo egressu, & probatio redditur impossibilis. Ergo nouitiatum interruptitur.

9. Sed quid dicendum de fatore, & amentia; an valeat interrompere nouitiatum? Et quidem si amentia breui tempore daret, qualis esse solet ex aliquo morbo excitata, omnes

conueniunt praxi ipsa restante nouitiatum non interrupti, nec suspendi. Quia in communi hominum ætimatione reputatur, ac si eo tempore dormiret. At si amentia extraordinaria esset, ut si per mensem duraret, censet Sanch. lib. 5. sum. c. 4. num. 55. nouitiatum non interrupti, sed suspendi, ac proinde repetendum non esse, sed suppleendum tempus amentia. Quam sententiam quoad priorem partem censo veram. Non enim videtur posse nouitiatum interrupti, quin status religionis inchoatus cesset, ac cessare non potest nisi ex voluntate nouitij, vel Prælati, cum ex virtusque voluntate fuerit celebratus ingressus. Ergo horum voluntate cessante, ut esse cessat, nouitiatum interrupti non potest. Posito autem, quod nouitiatum non sit interruptum, mihi difficile est illud tempus computandum non esse. Quia consilium solum expostulat ad professionem integrum nouitiatum annum, & ex amentia nec nouitiatum soluitur, nec discontinuatur. Ergo tempus amentia necesse computandum est. Neque obstat eo tempore nec nouitiatum posse religionem probare, nec religionem nouitium. Quia id promittit ex quodam accidenti extrinseco, & non ex statu, sicut si nouitius ex voluntate superioris nauigat, vel fortuito captiuus existeret, non obinde videtur nouitiatum suspendi, esto non possit religionis asperitatem probare, neque religio ipsius mores. Quapropter eo causa amentia non suspenditur probationis status; bene tamen illius ritus, & exercitium, quia illa passiuus nouitij exercitatio à superiore virtualiter approbatur, seu toleratur.

10. Maior dubitatio est; an nouitiatum continuatio debeat esse vsque ad professionem? Negant Syluester verbo religio 5. q. 4. Gregor. Lopez leg. 3. tit. 7. part. 1. Rodrig. tom. 3. q. 112. q. 15. art. 10. ad finem. Sanchez plures referens lib. 5. sum. cap. 4. numero 34. Quia nulli cauetur hæc cum professione continuatio. Quocirca si nouitius expleto integro nouitiatum anno nolle profiteri, sed religionem deserat, vel ipsa religio eum expellat, quia non putauit satis idoneum, si postea ipse penitentia ductus ad religionem redeat, vel ipsa religio consilium mutans illum velit recipere, professio (inquunt dicti Doctores) valide, & licite concedi poterit, dummodo res tum ex parte religionis, tum ex parte nouitij non sint notabiliter mutata. Cæterum verius eicedo debere nouitiatum cum professione continuari, neque posse nouitium dimissum à religione, aut ipsam religionem dimittentem profiteri, quin deuo integrum nouitiatum annum peragat. Quia prior habitus susceptio, & probatio dimissionis extincta fuit. Ad consilium ad professionis valorem integrum annum post susceptum habitum in probatione requiritur: Ergo post illam secundam susceptionem integer annus probationis esse debet, & ita tenet latius probans, Suar. tom. 3. de Relig. lib. 5. c. 15. n. 8. & que in sum.

§. III.

A quo tempore nouitiatum computandus est.

S V M M A R I V M.

- 1 Computatur ab eo puncto, quo habitus nouitium ad probandum religionem admittitur, & religio nouitium probare intendit.
- 2 Debet esse in ætate pubertatis.
- 3 Hoc non est à Trident. immutatum.

1. Certissimum est ab eo tempore computandum esse nouitiatum, à quo nouitius habilis, & in legitima ætate constitutus à legitimo superiore admittitur ad religionis difficultates probandas: quia in hac legitima admissione consistit religionis ingressus: ea enim futurus religiosus cum religione conuenit, ut ipse religionem probet, & religio ipsum. Sic Suar. tom. 3. de Relig. l. 5. cap. 3. num. 6. Neque obstat huic religioni Trid. sess. 25. c. 15. de Regularibus. Quatenus verat nullius professionem fieri nisi per annum post susceptum habitum in probatione steterit, tacite indicans probationem à susceptione habitus incipere, neque antea incipere posse. Non inquam obstat, quia Trident. loquitur de ingressu in nouitiatum prope communitatem contingit, non tamen secundum quod absolute fieri potest: Certum enim est quoties quis ad probationem admittitur habitu illius religionis pro nouitius destinato indui, non tamen tolli quin admitti possit absque mutatione proprii habitus, & sine illius religiosi habitus susceptione. Consilium autem enumerat probationis initium à signo illo clariori frequenter contingenti, esto non simpliciter, & absolute necessario.

2. Dixi ab eo tempore nouitiatum computandum esse, à quo nouitius habilis, & in legitima ætate constitutus à legitimo superiore admittitur, ut satis indicarem ætatem aliquam determinatam esse ad nouitiatum peragendum. Quæ autem hæc sit? Communis sententia testatur esse pubertatem completam, nempe in viris 14. & in feminis 12. completis annis.

annos, neque malitia suppleat aetatem: Sic tenet Gloss. *elem. fin. de Regular. verbo aetate per textum ibi Syluest. verbo religio 2. quaest. 12. & religio 3. quaest. 2. & relig. 5. quaest. 1.* Gregor. Lopez leg. 3. verbo in anno titul. 7. part. 1. Sanchez aliis relatis lib. 5. sum. cap. 4. num. 22. Quia ante pubertatem nemo censetur idoneus ad religionis aspirandas, praecipue quae votum castitatis respiciunt. Neque obstat, quod ante illam aetatem quis recipitur ad religionem, quia recipitur legitima aetate probandus.

3. Solum est dubium, an Trident. decreto hoc immutatum sit. Nam ex illo videtur colligi probationem incipere non posse ante 15. annum completum, siquidem Trident. *sess. 25. cap. 15. de Regularibus.* Statuit neminem ad professionem admitti posse ante 16. completum annum, & praemisso integro novitiatus anno, & cap. 16. decreti, ut finito tempore novitiatus superiores novitios, quos habiles inuenierint, ad professionem admittant, aut in monasterio eiciant. Supponit ergo consilium omnes finito novitiatus anno in legitima aetate ad professionem esse debere, siquidem admittendi sunt, vel eiciendi, si alii habiles, vel inhabiles existunt; ob solum enim defectum aetatis eici non deberent: Sic videtur sentire Syluest. verbo *religio 5. quaest. 3.* Angel. verbo *novitius quaest. 7.* Ceterum verius sentio ex Trident. decreto non mutari novitiatus statum. Nam esse Trident. disponit finito novitiatus anno novitios ad professionem admitti, vel e religione eici, hoc subintelligitur, nulla legitima causa intercedente differendi professionem, ut multis comprobatur. Rodrig. tom. 3. *regul. quaest. 9. 17. art. 10. & 20. & tom. 2. sum. cap. 8. num. 3.* Sanchez lib. 5. sum. cap. 4. num. 21. Quando autem novitius annum 16. non completit, legitima causa adest professionem differendi, si autem adest, si morbo aliquo laboraret, vel in probatione non satisfecisset: Sic tenet Nauarr. lib. 3. *consil. tit. de Regular. consil. 20. alias 30. num. 1.* Azor. 1. p. lib. 12. c. 4. *quaest. 9.* Rodrig. tom. 3. *quaest. regul. quaest. 15. art. 2.* Sanchez aliis relatis lib. 5. sum. cap. 4. *num. 22.* Lessius lib. 2. cap. 4. *dub. 7. n. 59. in principio.* Suar. tom. 3. de *Relig. lib. 5. c. 13. n. 8.* Barbosa 3. parte de *potestate Episcop. alleg. 101. n. 3. 1. & alij.*

§. IV.

Quae conditiones seruandae sunt ut novitiatus legitime fiat.

S V M M A R I V M.

1. Debet esse mutua traditio inter religiosum & religionem, ut se inuicem probent.
2. Non est necesse fieri hanc probationem in monasterio.
3. Non per quemlibet à monasterio furuium egressum, & vagationem cessat novitiatus.
4. Bone potest esse novitiatus absque habitu novitiorum gestatione.
5. De triplici conditione quaestio esse potest. Prima de mutuo consensu, & traditione. Secunda de probatione ipsa in monasterio. Tertia de gestatione habitus religionis assumenda.

1. PRIMA conditio omnino necessaria est novitiatus, imò in ea solum essentia novitiatus consistit, ut ex §. praecedenti, num. 1. colligitur. Dispositus enim novitius esse debet à religione probari: Sic tanquam aptus admittendus, vel ineptus repellendus, & austeritatis illis probatis liberè eligat religiosum statum, si sibi expedire iudicauerit. Quod adeo verum esse censeo cum Suar. tom. 3. de *Relig. lib. 5. cap. 11. 4. à num. 5.* Ut quoties ex parte novitij, vel religionis cessauerit licet consensus, & dispositio probandi, probationis status omnino cessat. Cessat autem haec voluntas, & dispositio eo ipso quod novitius ad professionem admittitur, esto inualidè admittus fuerit. Quia professionis admisione cessat religio à libertate novitij probatione, siquidem illum tanquam probatum admittit, & novitius cessat à religione probanda, credens egredi ab illa non posse. Quae ita probationis omnino repugnant.

2. Secundam conditionem de probatione in monasterio non desunt Doctores, qui dicant necessariam esse; quia alii non valebit novitius asperitates religionis experiri; neque religio novitij mores: Sic tenet comparatione monialium Rodrig. tom. 3. *quaest. regul. 9. 15. art. 10. circa finem.*

Ceterum omnino tenendum est, novitiatus peragi posse extra monasterium de licentia superioris; quia ad novitiatus essentiam sufficit si novitius ex vi suae voluntatis regi, & gubernari à superiore paratus sit. Quod extra monasterium praestare potest, tamen nullam religionis asperitatem experiarur, ut contingit in eo, qui immediatè post habitus susceptionem in lectulum decidit, nullaque religionis speciale exercitium fecit, sed non obinde definit esse novitius,

quia esto novitiatus institutus sit, ut novitius religionis difficultates experiatur, & religio mores novitij, & ad huiusmodi finem conueniat, vel necessarium sit vitam degere in monasterio; quia tamen haec actualis, & exacta experientia non praecipitur, ea de causa ad novitiatum simpliciter necessaria non est, & ita tenet ex decisione Cardinalium Nauarr. lib. 3. *consil. tit. de Regular. consil. 41. & consil. 42. alias 31.* Azor. 1. p. lib. 12. c. 2. *g. 8. fine.* Lessius lib. 2. c. 4. *dub. 7. nu. 59.* Suar. tom. 3. de *Relig. lib. 5. c. 14. n. 13.* Sanch. lib. 5. sum. c. 4. *n. 27. & 28.* Barbosa 3. p. de *potest. Episcop. alleg. 101. num. 27. & plures apud ipsos.*

3. Maior difficultas, si extra monasterium novitius vagerur absque licentia superioris praecipue habitu dimisso, an eo ipso eius novitiatus cesset; Nauarr. Azor, Lessius, Sanch. Barbosa, aliique communiter supponere videntur. Siquidem dicunt ea ratione non cessare novitiatum, cum extra monasterium de licentia Abbatis novitius degit; quia fictione iuris in monasterio degere censetur, ceterum dicendum exitimo non per quemlibet è monasterio egressum, & euagationem novitiatum cessare, nisi fortè fiat cum animo dimittendi subiectionem, vel nisi vagatio ita diuturna sit, ut moraliter vera dimissio, & desertio subiectionis intelligatur: Sic docet Suar. tom. 3. de *Relig. lib. 5. c. 14. num. 14.* & constat ex dictis supra §. 2. Ratio est quia exiens furuiè à monasterio animo implendi libidinem, & non animo dimittendi subiectionem paratus, & dispositus es corripi, & puniri si deprehendaris. Ergo ex illo egressu novitiatus non cessat, cum non cesset voluntaria subiectio, & punitioni ferenda dispositio.

4. Tertia coaditio de habitus novitiorum gestatione in religionibus habitum proprium habentibus, specialem difficultatem habet. Tum quia est specialem religionis, indicij specialisq; illius asperitatis. Tum quia Trident. professionem irritat illius, qui minori tempore, quam per annum post susceptum habitum in probatione steterit. Suscipitur autem habitus, ut gestetur. Ergo illius gestatio est omnino necessaria: Sic docent Gloss. *c. fin. verbo habitus 17. quaest. 2. & c. super eo de Regular. Syluest. verbo religio 5. q. 5. Azor. 1. p. lib. 2. c. 2. g. 9. Sanch. c. 4. num. 29. Lessius lib. 2. c. 4. dub. 7. nu. 59. vers. 3.* Ludou. Mirand. in manu *pral. 1. p. q. 2. 2. art. 6. concl. unica* Barbosa 3. p. de *potestate Episc. alleg. 101. num. 29.* & alij apud ipsos. Nihilominus verius sentio cum Suar. tom. 3. de *Relig. lib. 5. cap. 14. n. 10. 11. 12. & 15. fine.* Non esse hanc habitus gestationem de novitiatus substantia Nam ut §. 3. relinquatur probatum admitti quis potest ad novitiatum, quin saecularem habitum mutet, c. *constitutionem de Regularibus in 6.* Et semel admittus potest incidere in lectum, & sic toto novitiatus anno perseuerare, quia habitum regularem induerit. Ergo gestatio habitus regulari non est de substantia novitiatus. Deinde haec habitus gestatio esse potest necessaria, ut novitius hanc religionis asperitatem experiatur, vel ut à saecularibus, & professis illius religionis distinguatur. Sed ex neutra harum rationum requiritur, ergo necessaria non est. Et quidem ob experiendam illam asperitatem expostulari non potest; siquidem satis commune est apud Doctores non esse opus novitio omnes religionis asperitates experiri, sed sufficere si sub obedientiae iugo existat, ut tenent aliis relatis. Nauarr. lib. 3. *consil. tit. de Regularibus consil. 42. alias 32.* Rodrig. tom. 3. *regul. 9. 15. art. 10.* Sanch. lib. 5. sum. c. 4. n. 28. & 82. Suar. tom. 3. de *Relig. lib. 5. c. 14. n. 13. 14. & 15.* Ob distinctionem autem à saecularibus, & à professis illius religionis minus requirit potest. Quia à saecularibus aliis pluribus viis distingui potest, quam habitus regularis gestatione, praecipue cum tritum proverbium sit habitum non constituere monachum, sed professionem. A professis vero frustranea est distinctio. Tum quia in pluribus religionibus nulla est novitiorum, & professorum in habitu distinctio. Et esto aliqua esset, potest novitio honoris causa habitus professorum concedi, quin professio concedatur, neque obinde novitiatus cessabit.

PUNCTUM XIII.

An novitiatus in Societate IESV diuersam conditionem habeat à novitiatu aliarum religionum.

S V M M A R I V M.

1. De conditione aetatis nulla est in Societate diuersitas.
2. Integer annus requiritur, nec aliter valet professio, nec incorporatio per vota biennij.
3. Ex constitutionibus aliis a dicitur.
4. Potest in eo Praepositus Generalis dispensare ad professionem, ad vota tamen Scholasticorum dubium est.
5. Resoluitur posse.
6. An Provincialis possit admittere novitios ad vota Scholasticorum.